नव विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

बाह्य लेखापरिक्षण

आर्थिक वर्ष २०७८/७९

डि. एन्ड डी. एसोसिएट्स
चार्टर्ड एकाउन्टेण्ट्स

जारी मिती : २०७९ भाद्र ०६ गते
यो प्रतिवेदन ११ पानाको छ (यो पाना सहित)

भाग १
परिचय

१. लेखापरीक्षण टोली

- **प्रमुख तथा सदस्यहरु**

प्रमुख	रोहित धिताल (चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट)
सदस्यहरु	किरण ढोडारी (चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट)
	रितिक दानी

लेखापरिक्षण फर्म, प्रमुख तथा अन्य सदस्यहरु संस्थाको लेखापरिक्षणको लागि स्वतन्त्र छौ र हामीले नैतिक आवश्यकताहरुको पालना गर्दै स्वतन्त्रताको आधारमा लेखापरीक्षण गरेका छौ ।

२. लेखापरिक्षण पहुच

हामीले लेखापरिक्षण गर्दा नेपाल लेखापरिक्षणमानहरु (Nepal Standards on Auditing), नेपालमा प्रचलित लेखापरिक्षणका सिद्धान्तहरु तथा व्यवहारहरुको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरेको छौं । वित्तीय विवरण सारभूत रुपमा गलत आंकडा रहित छ भन्ने कुरामा विश्वस्त हुनका लागि नेपाल लेखापरीक्षण मान अनुसार योजना तयार गरी तद अनुसार लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्नुपर्दछ । वित्तीय विवरणहरुमा उल्लेखित रकम र खुलाइएका अन्य विवरणहरुलाई पुष्ट्याई गर्न प्रमाणको छड्के परीक्षण समेत लेखापरीक्षणमा समावेश हुन्छ । संस्था ले अवलम्बन गरेका लेखा सिद्धान्त, व्यवस्थापनले गरेका महत्वपूर्ण अनुमान एवं वित्तीय विवरण प्रस्तुतिको समग्र स्थितिको मुल्याङ्कन पनि लेखापरीक्षणमा समावेश हुन्छ ।

लेखापरिक्षण का क्रम मा करोबार हरुको नमुना परिक्षण गर्दा Random sampling तथा judgmental sampling method प्रयोग गरिएको छ ।

नेपाल लेखापरीक्षणमानको आधारमा हामीले नैतिक आवश्यकताहरुको पालना गर्नुपर्दछ र वित्तीय विवरणहरु सारभूत गलत प्रस्तुतिबाट मुक्त छन् भनी मनासिव आश्वस्तता प्राप्त गर्ने गरी लेखापरीक्षणको योजना तर्जुमा र कार्यसम्पादन गर्नु पर्दछ। लेखापरीक्षण अन्तर्गत वित्तीय विवरणमा भएका रकम र खुलासाहरु सम्बन्धी प्रमाण प्राप्त गर्न अवलम्बन गरिने कर्याविधिको सम्पादन पर्दछ । त्यसरी छनौट गरिएको कार्याविधिहरू जालसाजी वा भुलबाट हुनसक्ने सारभूत गलत प्रस्तुतिको जोखिमको मूल्याङ्कन लगायतका लेखापरीक्षकको विवेकमा भर पर्दछन् । लेखापरीक्षण अन्तर्गत प्रयोग गरिएका लेखा नितिहरुको उपयुक्तता र व्यवस्थापनले गरेको लेखा अनुमानहरुको औचित्यको मूल्यांकनका साथै वित्तिय विवरणहरुको समग्र प्रस्तुतिको मूल्यांकन पनि समावेश हुन्छ ।

लेखापरीक्षण नेपाल लेखापरीक्षणमान बमोजीम सही ढंगले नियोजित र सम्पादित भए तापनि लेखापरीक्षणको अन्तर्निहित सीमा र आन्तरिक नियन्त्रणको पनि अन्तर्निहित सिमाको कारणले केही सारभूत गलत प्रस्तुतिहरुको पहिचान गर्न नसकिने अपरिहार्य जोखिम रहन्छ ।

हामीले जोखिम मूल्यांकन गर्दा, संस्थाको आन्तरिक नियान्त्रणको प्रभावकारिता उपर कुनै राय प्रस्तुत गर्ने उदेश्यले नभई खास परिस्थितिहरुमा उपयुक्त हुने लेखापरिक्षण कर्याविधिहरुको तर्जुमा गर्नका लागी संस्थाको वित्तीय विवरणहरुको तयारीमा सान्दर्भिक हुने आन्तरिक नियन्त्रणलाई ध्यानमा राखेर लेखापरीक्षण सम्पन्न गरेका छौ ।

ASSOCIATES Chartered Accountants

३. कार्य योजना कार्यान्वयन मा टिप्पणी

लेखापरिक्षणका क्रममा व्यवस्थापनवाट हामीलाइ पूर्ण रुपमा सहयोग प्राप्त भयो साथै व्यवस्थापन ले राखेका अभिलेखहरु पर्याप्त रहेको पाइयो ।

भाग २
सदस्य केन्द्रीयता

४. संस्थाको कार्यक्षेत्र : चन्द्रपुर नगरपालिका

५. कार्यक्षेत्र केन्द्रीयता

(क) कूल सदस्य संख्या : २,८७२ ।

(ख) कूल वचत संकलन तथा ऋण लगानी

संकलित बचत रु. : २१०,१८१,२४६
ऋणी लगानी रु. : २५२,१४८,६१६

६. गैरसदस्यीय कारोबार :
संस्थाले सदस्यता समाप्त गरिएका २४ जना व्यक्तिको बचत खाता सन्चालनमा राखेको पाइयो । त्यस्ता व्यक्तिहरुको यस आ. व. अन्त्यसम्ममा जम्मा बचत रु ११,४०१।३७ रहेको छ ।
माथि उल्लेख गरिए बाहेक अन्य कुनै गैह्रसदस्यहरु संग कारोबार भएको पाइएन ।

७. कृत्रिम व्यक्तिको सदस्यता :

(क) . सङ्कलित रकम :

क्र.सं.	नम	खाता नं.	रकम रु.
१.	देवकोटा बन्धु समाज	००१२८०००७९१	५०५।३०
२.	श्री कृष्ण प्रणामी मन्दिर अतिथि सेवा सदन	००१२८००२५८६	११०,६९५।८७
३	बिश्व हिन्दू महासंघ, रौतहट	००१२८००३४७३	१६,६६४।५३
४	घिमिरे समाज, रौतहट	००११७००२२५२	६७२,५८१।२३
५	सिभिल हस्पिटल, चपुर	००१२८००३५७०	९,६८९।११
६	बुहारी बचत तथा ऋण समुह	००१२८००३७९७	८९६।३१

(ख) कृत्रिम व्यक्ति/ संस्थागत सदस्यलाई ऋण लगानी गरिएको पाइएन ।

८. दोहोरो सदस्यता : हाल दोहोरो सदस्यता खारेजीका लागि सुचना जारी गरिएको तर अन्त्य नगरिएको पाईयो ।

९. ऋणका खातिर सदस्यता : ऋणका खातिर सदस्यता नभएको ।

१०. लक्षित सदस्यता :

कूल सदस्य संख्या २,८७२ मध्य १,६१६ महिला सदस्य रहेको

प्रति सदस्य औषत बचत : ६२,०९७४३ (बाल बचत बाहेक)
औषत बचत भन्दा वढी : ६८० जना
औषत बचत भन्दा घटी : २,१९२ जना

११. निष्क्रिय सदस्ता : निष्क्रीय सदस्य नभएको पाईयो ।

१२. सदस्य केन्द्रीयताको स्तराङ्कन :

(क) संस्थापकीय सरोकार :

(क) जम्मा सदस्यको पूँजी र नियमित वचतको योगफल	रु.१३३,९६७,८९४।६४
(ख) जम्मा पूँजी तटस्थ स्रोत संयोग बिन्दु समायोजन पश्चात	रु.३२१,४५३,०१५।६९
(ग) पूँजीगत संरचना (संस्थापकीय सरोकार) सूचकको मान (क/ख*१०० प्रतिशत)	४१।६८ प्रतिशत

ख. सञ्चालकीय सक्रियता :

(क) बर्षमा सदस्य बैठकमा उपस्थित कुल सदस्य	१,२७९
(ख) बर्षका औषत सदस्य संख्या	२,५७२
(ग) औषत सदस्य संख्या*६	१५,४३२
(घ) संचालकीय सक्रियता सूचकको मान (क/ग*१०० प्रतिशत)	९।१४ प्रतिशत

संरक्षकयि संबन्धन :

(क) वर्षभरि कम्तीमा एकपल्ट ऋण प्राप्त गर्ने सदस्य	७१७
(ख) बर्षका औषत सदस्य संख्या	२,५७२
(ग) संरक्षकीय सम्बन्धन सूचकको मान (क/ख*१०० प्रतिशत)	२७।८७ प्रतिशत

भाग ३
आन्तरिक नियन्त्रण

१३. नगद सीमा : रु १० लाख राखीएको, सेफको २ वटा साचो रहेको, काउण्टर र ढुकुटीको रु १० लाखको बीमा भएको छ ।

१४. तरलता : १८।३० प्रतिशत पाईयो ।

१५. ऋण कार्यविधि : धितो मुल्याङकन : रु १० लाख भन्दा मागि मुल्याङकनकर्ता बाट
ऋणको व्यक्तिगत सीमाङ्कन : अधिकतमा रु ३५ लाख ।

ASSOCIATES Chartered Accountants

१६. **सुचना प्रविधिको उपयोगमा नियंत्रणमा :** संस्थाले हिसाबकिताव कम्प्युटरमा Infinity Software मा राखिएको तथा आर्थिक तथा प्रशासनिक अभिलेखहरु मासिक रुपमा मुद्रण गरी प्रमाणित गर्ने गरेको देखिन्छ। संस्थाले प्रयोग गर्दै आएको Infinity Software को secondary data storage लागि real time based cloud backup प्रणाली रहेको पाइयो ।

१७ **सम्भावित बेइमानी नियंत्रण** : संस्थाले विभिन्न नीति, निर्देशिका, कार्यविधी, करार र लिखित सम्झौता लागू गरीएको छ ।

१८. **शाखा वा सेवा केन्द्रको सञ्चालन :** शाखा वा सेवा केन्द्र नभएको ।

१९. **आन्तरिक लेखा परिक्षण** : लेखा समितिको बैठक आ.व. २०७८/०७९ मा ४ पटक बसेको र सञ्चालक समितीलाई प्रतिवेदन पेश गरेको ।

२०. **आन्तरिक नियन्त्रणको पर्याप्तता :** यस संस्थामा बचत नीति, ऋण नीति, लगायत अन्य आवश्यक नीति तथा निर्देशिका र अन्य कार्यविधिहरु भएको पाईयो । आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको लागि निकाय तथ प्रक्रियाहरु सुचारु छन् ।

भाग ४
आय व्ययमा नियमितता

२१. **सेवा शल्क :** नियम अनुसार लिने गरेको ।

२२. **नवीकरण शुल्क :** ऋण नवीकरण गर्ने नगरिएको ।

२३. **व्याज दर संरचना :** लिने दिने व्याज दर वीचको औसत फरक (%) : ४.५%

२४. **हर्जाना :** (क) व्याज हर्जाना : पाकेको व्याजको वार्षिक १६ प्रतिशत ।
(ख) सावा हर्जाना : तिर्नुपर्ने किस्ताको वार्षिक १६ प्रतिशत ।
यस आ. व. मा जम्मा हर्जना ब्याज रु ७२९,५३१।२९ सन्कलन भएको ।

२५. **अनाधिकृत असुली :** कुनै पनि किसिमको अनाधिकृत असुली गरेको पाइएन ।

२६. **खर्च :** स्वीकृत बजेटको सीमा भित्र खर्च गरेको, खर्च अख्तियार प्राप्त व्यकित बाहेक अरुले खर्च नगरेको ।

२७. **आयव्ययमा सुव्यवस्था :** संस्थाको सम्पूर्ण आर्थिक कारोवारहरु स्वीकृत लेखा नीति, आर्थिक प्रशासनिक नीति र कार्यविधी अनुसार सञ्चालित भएको ।

ASSOCIATES Chartered Accountants

भाग ५
वित्तीय अवस्था

२८. **वित्तिय अनुशासन :** पर्ल्स प्रतिवेदन तयारगरी मासिक रुपमा सञ्चालक समितिको बैठकमा छलफल गर्ने गरेको ।

भाग ६
नियामक परिपालना

२९. **लेखापालन :** संस्थाको कारोबारको लेखा दोहोरो लेखा प्रणालीमा आधारित पाइयो ।
संस्थाको कारोबारको लेखा Infinity software राखेको पाइयो ।

३१. **बचतमा सीमाङ्कन :** प्राथमिक पुँजीकोषको ४.९३ गुना बचत जम्मा भएको ।

३२. **अन्तर सहकारी कारोबार :** अन्तर सहकारी कारोबार गरिएको छैन ।

३३. **सञ्चालकीय लाभ :** संस्थाको संचालक समिति बैठक भत्ता रु १,०००।, लेखा समिति को बैठक भत्तारु १,००० । अन्य उपसमितिको बैठक भत्ता रु ५०० मा नियमानुसार करकट्टा गरी भुक्तनी गरेको पाइयो र यो बाहेक अन्य कुनै किसिमको सेवा सुविधा उपभोग नगरेको पाइयो ।

३४. **निष्क्रिय ऋण :**

संस्थाले व्यवसाय, कृषी, उद्योग, हायरपर्चेज, घर जग्गा खरिद, शैक्षीक, वैदेशीक रोजगार आदी शिर्षकमा ऋण लगानी गरेको छ ।

ऋण नोक्सानी व्यवस्था गर्दा संस्थाले यस आ.ब. २०७८/७९ को अन्त्यमा जम्मा असूल हुन बाँकी ऋणलाई भाका नाघेको आधारमा असल, शंकास्पद तथा खराब गरी तीन वर्गमा वर्गिकरण गरीक्रमशः १ प्रतिशत, ३५ प्रतिशत र १०० प्रतिशतको दरले तल उल्लेख भए वमोजिम ऋण नोक्सानी व्यवस्था कायम गरेको छ :

क्र स	बिबरण (२०७९ आषाढ मसान्तको ऋण वर्गिकरण)	अवस्था	प्रतिशत	लगानीमा रहेको ऋण (२०७९ आषाढ मसान्तमा)	ऋण नोक्सानी व्यवस्था
१	भाखा ननाघेका तथा ३० दिन सम्म भाखा नाघेका ऋण	असल	१	२४०,५९७,४३७.१९	२,४०५,९७४.३७
२	३१ दखि ३६५ दिन भाखा नाघेका ऋण	कमसल	३५	१०,३९२,५९०.६०	३,६३७,४०६.७१
३	१ बर्ष भन्दा बढि भाखा नाघेको ऋण	खराव	१००	१,१५८,५८८.१०	१,१५८,५८८.१०
	जम्मा			**२५२,१४८,६१५.८९**	**७,२०१,९६९.१८**

ASSOCIATES
Chartered Accountants

संस्थाले वित्तिय विवरणमा माथि उल्लेख भए बमोजिम ऋण नोक्सानी व्यवस्था गरेको भएता पनि नेपाल सरकार, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय, सहकारी विभागको मिति ०६८/०१/०१ को मापदण्डमा उल्लेखित व्यवस्था अनुसार ऋण नोक्सानी व्यवस्था तल उल्लेख भए बमोजिम हुन आउछ :

क्र. स	बिबरण (२०७९ आषाढ मसान्त को ऋण वर्गिकरण)	अबस्था	प्रतिशत	लगानीमा रहेको ऋण (२०७९ आषाढ मसान्तमा)	ऋण नोक्सानी व्यवस्था
१	भाखा ननाघेका	असल	१	२४०,०८२,१८२.५५	२,४००,८२१.८३
२	१ दखि ३६५ दिन भाखा नाघेका ऋण	कमसल	३५	१०,९०७,८४५.२४	३,८१७,७४५.८३
३	१ बर्ष भन्दा वढि भाखा नाघेको ऋण	खराब	१००	१,१५८,५८८.१०	१,१५८,५८८.१०
	जम्मा			**२५२,१४८,६१५।८९**	**७,३७७,१५५।७६**

संस्थाको संकास्पद ऋणको व्यवस्था गरएको तथा अपलेखन नगरिएको ।

३५. साधारण सभाको स्वीकृति :

(क) वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकृत गर्ने गरेको ।
(ख) विनियम तथा आन्तरिक कार्यविधि पारित गर्ने गरेको ।
(ग) सञ्चालक समिति तथा अन्य उपसमितिको बैठक भत्ता पास गराउने गरिएको ।
(घ) बाह्य ऋण लिने तथा पास गर्ने गरिएको ।
(ङ) सदस्यको दायित्व मिनाहा गर्नु नपरेको ।

३६. खुद बचत रकमको वितरण : खुद बचतको रकम कोषहरुमा छुट्याइ शेयर पूँजीको १३.०४% लाभांश वितरणको लागि छुट्याइएको, संरक्षिता पुजी फिर्ताकोष रकम वितरण गर्दा बचतमा लिएको ब्याज रकमको लागि ४० प्रतिशत र ऋणमा तिरेको ब्याज रकमको लागि ६० प्रतिशत भार दिई गणना गरेको पाइयो यध्यपी सहकारी नियमावली २०७५ को नियम २५ को उपनियम ४ अनुसार सङक्षित पुजीफिर्ता कोषको रकम वितरण गर्दा बचत रकमको लागि ४० प्रतिशत र ऋणमा तिरेको ब्याज रकमको लागि ६० प्रतिशत भार दिई गणना गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।

३७. सम्पति शुद्धिकरण निवारण सम्बन्धी सहकारी संघ संस्थालाई जारी गरिएको निर्देशन २०७४ को पालना :

१. सदस्य पहिचान फारम भरिएको ।
२. सीमा तथा शंकास्पद कारोबारको प्रतिवेदन पठाउने गरिएको ।
३. कार्यान्वयन अधिकारीको व्यवस्था गरिएको ।

३८. एकीकृत व्यवस्थापन सुचना प्रणाली प्रतिवेदन (आवद्धता सम्प्रेषणको अद्यावधीकरण तथ्याङ्गीय अन्तर)

कोपोमिसमा २,८७२ जना सदस्यको प्रविष्टी भई सकेको पाइयो ।

ASSOCIATES
Chartered Accountants

३९. सघन अनुगमनबाट प्रदत्त निर्देशनको कार्यान्वयन :

विभाग बाट भएको अनुगमनको सुझावको परिपालन गरिएको पाइयो ।

४०. परिपालना प्रभावकारिता :

तल उल्लेख भएका र यस प्रतिवेदन मा अन्यत्र उल्लेख भएकामा बाहेक संस्थाले सहकारी ऐन, नियमावली, मापदण्ड, निर्देशीका, विभागले जारी गरेको सुचना अनुसार कार्य गरेको देखिन्छः

- सहकारी ऐन २०७४ को दफा ४१ को उपदफा २ अनुसार समितिमा उपलब्ध भएसम्म कम्तिमा ३३ प्रतिशत महिला सदस्यको प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्नुपर्नेछ । तर संस्थामा पर्याप्त रुपमा महिला सदस्यहरु रहदा पनि समितीमा ३३ प्रतिशत महिला प्रतिनिधित्व नभएको देखियो । *(हालको समितीमा महिला प्रतिनिधित्व लगभग २७ प्रतिशत रहेको)*

- सहकारी नियमावली २०७५, नियम २४ अनुसार सदस्यले सदस्यता त्याग गरेको अवस्थामा निजले पाउनु पर्ने देहाय बमोजिमको रकम सदस्यता त्याग गरेको आर्थिक बर्षको लेखापरिक्षण प्रतिवेदन पारित भयको ३० दिनभित्र सम्बन्धित संस्थाले निजलाई फिर्ता दिनु पर्नेछ

  (क) निजको शेयर अंकित मुल्य बराबरको रकम,
  (ख) निजले भुक्तानी लिन बाँकी शेयर लाभांश बापतको रकम,
  (ग) निजले भुक्तानी लिन बाँकी संरक्षित पुंजी फिर्ता बापतको रकम ।

  तर संस्था ले आ. व. २०७८-७९ मा सदस्यता त्याग गरेका सदस्यहरुलाई सदस्यता त्याग गरेकै बखत शेयर अंकित मुल्य बराबरको रकम, गत आर्थिक बर्षको लागि निजले भुक्तानी लिन बाँकी शेयर लाभांश र संरक्षित पुंजी फिता बापतको रकम फिर्ता गर्ने गरेको हुनाले माथि उल्लेखित व्यवस्था पालना गरिएको पाइएन ।

- सहकारी नियमावली २०७५ को नियम २५ को उपनियम ४ अनुसार सङ्क्षित पुजीफिर्ता कोषको रकम वितरण गर्दा बचत रकमको लागि ४० प्रतिशत र ऋणमा तिरेको ब्याज रकमको लागि ६० प्रतिशत भार दिई गणना गर्नुपर्ने छ । तर संस्थाले सो कोषको रकम वितरण गर्दा बचतमा लिएको ब्याज रकमको लागि ४० प्रतिशत र ऋणमा तिरेको ब्याज रकमको लागि ६० प्रतिशत भार दिई गणना गरेको पाइयो ।

- सहकारी ऐन २०७४, दफा ५० को उपदफा ८ बमोजिम दर्ता बखतका सदस्य बाहेकका सदस्यहरुलाई ऋण प्रवाह गर्दा सदस्यता प्राप्त गरेको तीन महिना अवधी व्यतित भएको हुनुपर्ने व्यवस्था भएतापनि संस्थाले ३२ सदस्यलाई ऋण प्रवाह गर्दा सो व्यवस्था पालना नगरेको पाइयो । यस आ. व. अन्त्यमा यसरी प्रवाह भएको जम्मा ऋणको बाँकी रकम रु ३१,१६२,४३९ हुन आउछ ।

- सहकारी ऐन २०७४, दफा ५० को उपदफा १ बमोजिम आफ्ना सदस्य भन्दा बाहिर बचत तथा ऋणको कारोबार गर्न नमिल्ने व्यवस्था रहेको भएता पनि सदस्य बाहेकका २४ व्यक्तीहरुसँग संस्थाले बचत

ASSOCIATES
Chartered Accountants

कारोबार रहेको पाइयो । त्यस्ता व्यक्तिहरुको यस आ. व. अन्त्यसम्ममा जम्मा बचत रु ११,४०१।३७ रहेको छ ।

- सहकारी मापदन्ड, २०६८ को बुदा ६५ (१) बमोजिम बचत तथा ऋणको कारोबार गर्ने प्रत्येक संस्थाले आफ्नो कार्यालय रहने न्युनतम नगद मौज्दात, मार्गस्थल नगद तथा कारोबार काउन्टरको बिमा गर्नुपर्नेछ । तर संस्थाले मार्गस्थल नगदको लागि बिमा गरेको पाइएन ।

भाग ७
निष्कर्ष

४१. खास लेखापरिक्षणिय बिषयवस्तु (Key audit matters):

- यस प्रतिवेदन को बुदा न ३४ मा उल्लेख भए बमोजिम ऋण नोक्सानी कोषमा पर्याप्त व्यवस्था नगरिएको (गर्नुपर्ने व्यवस्था रकम भन्दा रु १७५,१८६।५८) ।

- कर्मचारीहरुको न्युनतम पारिश्रमिक र अन्य सुबिधाहरुको सम्बन्धमा श्रम तथा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कानुनमा तोकिए बमोजिम नभएको ।

४२. सहकारी संस्थाको कार्यसन्चालन एवम वित्तिय अवस्थितिमा समुच्चा राय

लेखापरीक्षणको सर्वमान्य सिद्धान्त तथा नेपाल लेखापरीक्षण मानको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । वित्तीय विवरण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित छ भन्ने कुरामा विश्वस्त हुनको लागि ती लेखापरीक्षण मान अनुसार लेखापरीक्षण योजना तयार गरी तदनुसार लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ। वित्तीय विवरणमा उल्लेखित रकम र खुलाइएका अन्य विवरणलाई पुष्ट्याई गर्न प्रमाणको छड्के परीक्षणलाई समेत लेखापरीक्षणमा समावेश गरिएको छ। संस्थाले अवलम्वन गरेको लेखा सिद्धान्त, व्यवस्थापनले गरेको महत्वपूर्ण अनुमान तथा वित्तीय विवरण प्रस्तुतीको समग्र स्थितिको मूल्यांकन पनि लेखापरीक्षणमा समावेश गरिएको छ । लेखापरीक्षण मेरो मन्तव्यलाई पर्याप्त आधार प्रदान गर्ने कुरामा हामी विश्वस्त छौ ।

हामीलाई दिएको सुचना एवं स्पष्टीकरणको आधारमा, तलको (क) देखी (ख) सम्मका **कैफियत सहितको रायका आधारहरु** परिछ्छेद को प्रभाव तथा समायोजनबाट वितिय विवरणमा पर्न सक्ने असर बाहेक, प्रस्तुत वासलातले संस्थाको २०७९ साल आषाढ ३२ को आर्थिक स्थिती र आय व्यय, नगद प्रवाह एंव शेयरपुंजी तथा कोषहरुमा भएको परिवर्तन विवरणले शोहि मितिमा समाप्त भएको बर्षको क्रमश: संचालन नतिजा, नगद प्रवाह, एंव शेयरपुँजी तथा कोषहरुमा भएको परिवर्तनको यथार्थ चित्रण गरेको छ ।

कैफियत सहितको रायका आधारहरु

क) वित्तिय विवरणको अनुसुची न. २०1३ (१) मा खुलाइए बमोजिम संस्थाले नेपाल सरकार, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय, सहकारी विभागको मिति ०६८/०१/०१ को मापदण्डको बुदा न ३० मा उल्लेखित व्यवस्था अनुसार पर्याप्त ऋण नोक्सानी कोषको व्यवस्था गरेको छैन । यदी मापदण्डको उल्लेखित व्यवस्था अनुसार ऋण नोक्सानी कोषको व्यवस्था गर्ने हो भने यो बर्षको नाफा नोक्सान विवरणमा देखाइएको सम्भावित नोक्सानी

व्यवस्थामा थप रकम, खुद नाफा रकम र यसै बर्ष अन्त्यको खुद सम्पत्तिमा क्रमशः रु १७५,१८६।५८ ले कमी आउछ ।

ख) संस्थाले नेपाल सरकार, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय, सहकारी विभागको मिति ०६८/०१/०१ को मापदण्ड को बुदा न. २७ मा उल्लेखित व्यवस्था अनुसार ऋण लगानीमा पाकेको ब्याज रकम लाई नगद प्राप्तीको आधारमा (Cash basis of accounting) आम्दानी लेखान्कन गरेको छ यधपी सो व्यवस्था नेपाल लेखामान १८ (NAS 18-Revenue) पाकेको र अधिकार सिर्जना भए अनुसार आम्दानी लेखान्कन गर्ने व्यवस्था अनुरुप छैन ।

व्यवस्थामा थप रकम, खुद नाफा रकम र यसै बर्ष अन्त्यको खुद सम्पत्तिमा क्रमशः रु १७५,१८६।५८ ले कमी आउछ ।

ख) संस्थाले नेपाल सरकार, सहकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालय, सहकारी विभागको मिति ०६८/०१/०१ को मापदण्ड को बुदा न. २७ मा उँल्लेखित व्यवस्था अनुसार ऋण लगानीमा पाकेको ब्याज रकम लाई नगद प्राप्तीको आधारमा (Cash basis of accounting) आम्दानी लेखान्कन गरेको छ यधपी सो व्यवस्था नेपाल लेखामान १८ (NAS 18-Revenue) पाकेको र अधिकार सिर्जना भए अनुसार आम्दानी लेखान्कन गर्ने व्यवस्था अनुरुप छैन ।

नव विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड
चपुर-४ रौतहट, नेपाल

२०७९ आषाढ ३२ को
वासलात

पुंजी तथा दायित्व	अनुसूची	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
शेयरपुंजी	१	२५,३११,९००	१९,८७२,५००
जगेडा तथा कोषहरु	२	२४,४३७,३८१	१९,५९३,७६९
ऋण नोक्सानी व्यवस्था कोष	३	७,२०१,९६९	५,५३६,०२७
बाह्य ऋण	४	३७,७०८,३३३	१,०४१,६६७
निक्षेप दायित्व	५	२१०,१८१,२४६	१८६,७७३,०९९
अन्य दायित्व	६	२,४८१,०५५	२,०६४,०३४
कुल पुंजी तथा दायित्व		**३०७,३२१,८८५**	**२३४,८८१,०९५**

सम्पत्ति	अनुसूची	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
नगद मौज्दात		-	-
बैंक/वित्तीय संस्थामा रहेको मौज्दात	७	२८,४६४,८५०	२९,५१८,२६९
लगानी	८	१३,६८४,९०९	२२,१५९,६३२
ऋण लगानी	९	२५२,१४८,६१६	१७८,६६९,४४६
स्थिर सम्पत्ति	१०	११,६५९,३४२	३,६९८,०४२
स्थगन कर सम्पत्ति		२१,९०३	२,२५७
आयकर सम्पत्ति (खुद)		२७३,४९२	३५९,६०७
अन्य सम्पत्ति	११	१,०६८,७७३	४७३,८४१
कुल सम्पत्ति		**३०७,३२१,८८५**	**२३४,८८१,०९५**

लेखा सम्बन्धि नीति तथा टिप्पनीहरु २०
माथि उल्लेखित अनुसुचीहरु वित्तिय विवरणका अभिन्न अङ्ग हुन् ।

हाम्रो आजको मितिमा संलग्न प्रतिबेदन अनुसार

देव बहादुर सापकोटा
अध्यक्ष

दिनेश मैनाली
कोषाध्यक्ष

सिए रोहित धिताल
साझेदार
डि. एण्ड डी. एसोसिएट्स
चार्टर्ड एकाउण्टेन्ट्स

यज्ञ प्रसाद प्रसाई
व्यवस्थापक

मिति : २०७९/०५/०६ गते

स्थान : रौतहट, नेपाल

नव विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

चपुर-४ रौतहट, नेपाल

मिति २०७८ श्रावण १ देखि २०७९ आषाढ ३२ सम्मको
नाफा नोक्सान बाँडफाँड विवरण

विवरण	प्रतिशत	यस वर्षको रु.	गत वर्षको रु.
आम्दानी			
गत वर्षसम्मको संचित मुनाफा		-	-
यस वर्षको मुनाफा		७,८७७,८६२	५,९५६,०९४
जम्मा आम्दानी		७,८७७,८६२	५,९५६,०९४
कोषमा बाँडफाँड			
जगेडा कोष	२५	१,९६९,४६५	१,४८९,०२३
बाँकी		**५,९०८,३९७**	**४,४६७,०७१**
संरक्षित पूँजीफिर्ता कोष	२५	१,४७७,०९९	१,११६,७६८
सहकारी प्रवर्धन कोष	०.५०	२९,५४२	२२,३३५
बाँकी		**४,४०१,७५६**	**३,३२७,९६८**
शेयर लाभांश कोष	७५	३,३०१,३१७	२,१६३,१७९
कर्मचारी बोनस कोष	५	२२०,०८८	१६६,३९८
घटापूर्ती कोष	५	२२०,०८८	१६६,३९८
सहकारी शिक्षा कोष	५	२२०,०८८	१६६,३९८
सहकारी विकास कोष	-	-	१६६,३९८
सामुदायिक विकास कोष	५	२२०,०८८	१६६,३९८
स्थिरिकण कोष	५	२२०,०८८	१६६,३९८
जोखिम व्यवस्थापन कोष	-	-	१६६,३९८
बाँकी संचित मुनाफा/(नोक्सान)		-	-

अनुसुची न. १ देखी २० वित्तिय विवरणका अभिन्न अङ्ग हुन्।

हाम्रो आजको मितिमा संलग्न प्रतिबेदन अनुसार

देव बहादुर सापकोटा
अध्यक्ष

दिनेश मैनाली
कोषाध्यक्ष

सिए रोहित धिताल
साझेदार
डि. एण्ड डी. एसोसिएट्स
चार्टर्ड एकाउण्टेन्ट्स

यज्ञ प्रसाद प्रसाई
व्यवस्थापक

मिति : २०७९/०५/०६ गते
स्थान : रौतहट, नेपाल

नव विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड
चँपुर-४ रौतहट, नेपाल

मिति २०७८ श्रावण १ देखि २०७९ आषाढ ३२ सम्मको
शेयरपुंजी तथा कोषहरुमा भएको परिवर्तन विवरण

विवरण	शेयरपुंजी	संचित मुनाफा/(नोक्सान)	जगेडा कोष	संरक्षित पूँजीफिर्ता कोष	सहकारी प्रवर्धन कोष	शेयर लाभांश कोष	कर्मचारी बोनस कोष	घटापूर्ती कोष	सहकारी शिक्षा कोष	सहकारी विकास कोष	सामुदायिक विकास कोष	स्थिरिकरण कोष	जोखिम व्यवस्थापन कोष	शेयर सदस्य राहतकोष	अन्य कोष	जम्मा रु.
सुरु मौज्दात	१९,८७२,५००	-	१४,०२६,८३३	१,११६,७६८	२२,३३५	२,१६३,१७९	१६६,३९८	१६६,३९८	१६६,३९८	१६६,३९८	३१७,३२७	१६६,३९८	१६६,३९८	९४८,९३६	-	३९,४६६,२६९
समायोजन	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
समायोजित सुरु मौज्दात	१९,८७२,५००	-	१४,०२६,८३३	१,११६,७६८	२२,३३५	२,१६३,१७९	१६६,३९८	१६६,३९८	१६६,३९८	१६६,३९८	३१७,३२७	१६६,३९८	१६६,३९८	९४८,९३६	-	३९,४६६,२६९
शेयर पुंजी संकलन	५,८२२,२००	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	५,८२२,२००
शेयर पुंजी फिर्ता	(३८२,८००)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(३८२,८००)
शेयर लाभांश वितरण	-	-	-	-	-	(२,०५२,९९७)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(२,०५२,९९७)
संरक्षित पूँजीफिर्ता कोषको वितरण	-	-	-	(१,०७८,५९३)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(१,०७८,५९३)
कोषको बैंक खातामा जम्मा गरिएको	-	-	-	-	(२२,३३५)	-	-	-	-	-	-	(१६६,३९८)	-	-	-	(१८८,७३३)
पुंजीगत अनुदान	-	-	७९,५००	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	७९,५००
कोषवाट खर्च	-	-	(२,८२०)	-	-	-	(१६६,३९८)	-	-	-	-	-	-	(५२,०००)	-	(२२१,२१८)
अनुदानमा प्राप्त सम्पत्तिको लागि ह्रासकट्टी खर्च	-	-	(७,९५६)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(७,९५६)
कोषमा थप	-	-	५७,२४७	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	३०८,१४०	७०,३६१	४३५,७४८
जगेडा कोष मा सारिएको	-	-	९६४,८७९	(३८,१७५)	-	(११०,१८२)	-	(१६६,३९८)	-	(१६६,३९८)	(३१७,३२७)	-	(१६६,३९८)		-	(०)
यस वर्श को खुद मुनाफा	-	७,८७७,८६२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	७,८७७,८६२
यस वर्षे कोषहरुमा बाँडफाँड																
जगेडा कोष	-	(१,९६९,४६५)	१,९६९,४६५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
संरक्षित पूँजीफिर्ता कोष	-	(१,४७७,०९९)	-	१,४७७,०९९	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
सहकारी प्रवर्धन कोष	-	(२९,५४२)	-	-	२९,५४२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
शेयर लाभांश कोष	-	(३,३०१,३१७)	-	-	-	३,३०१,३१७	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
कर्मचारी बोनस कोष	-	(२२०,०८८)	-	-	-	-	२२०,०८८	-	-	-	-	-	-	-	-	-
घटापूर्ती कोष	-	(२२०,०८८)	-	-	-	-	-	२२०,०८८	-	-	-	-	-	-	-	-
सहकारी शिक्षा कोष	-	(२२०,०८८)	-	-	-	-	-	-	२२०,०८८	-	-	-	-	-	-	-
सहकारी विकास कोष	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
सामुदायिक विकास कोष	-	(२२०,०८८)	-	-	-	-	-	-	-	-	२२०,०८८	-	-	-	-	-
स्थिरिकण कोष	-	(२२०,०८८)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२२०,०८८	-	-	-	-
जोखिम व्यवस्थापन कोष	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
अन्तिम मौज्दात	२५,३११,९००	-	१७,०८७,१४८	१,४७७,०९९	२९,५४२	३,३०१,३१७	२२०,०८८	२२०,०८८	३८६,४८६	-	२२०,०८८	२२०,०८८	-	१,२०५,०७६	७०,३६१	४९,७४९,२८१

अनुसुची न. १ देखी २० वित्तिय विवरणका अभिन्न अङ्ग हुन् ।

हाम्रो आजको मितिमा संलग्न प्रतिबेदन अनुसार

देव बहादुर सापकोटा
अध्यक्ष

दिनेश मैनाली
कोषाध्यक्ष

यज्ञ प्रसाद प्रसाई
व्यवस्थापक

सिए रोहित धिताल
साझेदार
डि. एण्ड डी. एसोसिएट्स
चार्टर्ड एकाउण्टेन्ट्स

मिति : २०७९/०५/०६ गते
स्थान : रौतहट, नेपाल

नव विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड
चपुर-४ रौतहट, नेपाल

२०७९ आषाढ ३२ को वासलात सँग सम्बन्धित अनुसुचिहरु

अनुसूची १

शेयरपुँजी

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
सदस्यहरु बाट सन्कलित शेयर पुजी	२५,३११,९००	१९,८७२,५००
जम्मा	२५,३११,९००	१९,८७२,५००

अनुसूची २
जगेडा तथा कोषहरु

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
जगेडा कोष	१७,०८७,१४८	१४,०२६,८३३
संरक्षित पूँजीफिर्ता कोष	१,४७७,०९९	१,११६,७६८
सहकारी प्रवर्धन कोष	२९,५४२	२२,३३५
शेयर लाभांश कोष	३,३०१,३१७	२,१६३,१७९
कर्मचारी बोनस कोष	२२०,०८८	१६६,३९८
घटापूर्ती कोष	२२०,०८८	१६६,३९८
सहकारी शिक्षा कोष	३८६,४८६	१६६,३९८
सहकारी विकास कोष	-	१६६,३९८
सामुदायिक विकास कोष	२२०,०८८	३१७,३२७
स्थिरिकरण कोष	२२०,०८८	१६६,३९८
जोखिम व्यवस्थापन कोष	-	१६६,३९८
शेयर सदस्य राहतकोष	१,२०५,०७६	९४८,९३६
संचित मुनाफा/(नोक्सान)	-	-
अन्य कोष	७०,३६१	-
जम्मा	२४,४३७,३८१	१९,५९३,७६९

अनुसूची ३
ऋण नोक्सानी व्यवस्था कोष

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
भाखा ननाघेका	२,४०५,९७४	१,७४४,७७१
१ वर्ष सम्म भाखा नाघेका	३,६३७,४०७	२१५,९८८
१ वर्ष भन्दा बढी भाखा नाघेका	१,१५८,५८८	३,५७५,२६८
जम्मा	७,२०१,९६९	५,५३६,०२७

अनुसूची ४
बाह्य ऋण

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
नेपाल बचत तथा ऋण केन्द्रीय सहकारी संघ (नेफ्स्कुन)	३७,५००,०००	-
साना तथा युवा व्यवसायी स्वरोजगार कोष	२०८,३३३	१,०४१,६६७
जम्मा	३७,७०८,३३३	१,०४१,६६७

नव विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड
चपुर-४ रौतहट, नेपाल

२०७९ आषाढ ३२ को वासलात सँग सम्बन्धित अनुसुचिहरु

अनुसूची ५

निक्षेप दायित्व

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
(क) व्याज तिर्नु पर्ने खाताहरु	२०९,५६१,७१२	१८६,५१४,३३६
१. मुद्दती बचतहरु	२१,३३९,५५४	१४,५४२,८२०
३ महिना	८,७७५,०००	-
६ महिना	८९,५००	५,४००,०००
१ वर्ष	५,१४७,०५४	२,७६४,०००
२ वर्ष	१,४९६,०००	१,३१७,५५१
३ वर्ष	५,८३२,०००	५,०६१,२६९
२. अन्य बचतहरु	१८८,२२२,१५८	१७१,९७१,५१६
नियमित बचत	९१,३४८,७५८	६९,०७४,४३१
बाल बचत	३१,८२५,०२५	२३,०४७,१८६
चाडपर्व बचत	४३७,८०४	१४७,११८
दैनिक बचत	२२,६०९,९८४	१४,४६५,८००
जेष्ठ नागरिक बचत	४,०१६,१३१	१०,३७७,४२६
लखपति बचत	८८०,३०८	७२०,०००
साधारण बचत	३०,५३६,७८५	४९,३७७,६१९
दैनिक साधारण बचत	३,२६३,४१३	२,६९६,०१०
शेयर सदस्य राहत बचत	१,८४७,०७५	१,५३६,०००
पेन्सन बचत	१५८,९८३	४०,०००
जिवन सङ्क्षण बचत	२३५,१०५	१९५,०५६
विप्रेशण बचत	९८१,५२५	२९४,८७१
ऋण सुरक्षण बचत	८१,२६१	-
(ख) व्याज तिर्नु नपर्ने खाताहरु	६१९,५३५	२५८,७६३
ऋण बचत	६१९,५३५	२५८,७६३
जम्मा	२१०,१८१,२४६	१८६,७७३,०९९

अनुसूची ६

अन्य दायित्व

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
लेखापरीक्षण शुल्क	८३,६२५	८३,६२५
बहाल कर	४,४४४	३,३३४
भुक्तानी दिनुपर्ने TDS	२३८,३४२	२१६,९१६
सदस्यलाई दिनुपर्ने	२५३,३४७	२३९,८३८
कर्मचारी सन्चित बिदा बापतको व्यवस्था	३११,८९७	२३४,६६३
कर्मचारी उपदान बापतको व्यवस्था	४६२,८७६	१७८,०९६
तिर्नु पर्ने व्याज	२१३,७८९	८६२,८२७
भुक्तानी दिनुपर्ने क.सं.कोष	२७,४१६	१८,६१०
अग्रिम रुपमा व्याज प्राप्त	२०८,४३९	५५,७६४
भुक्तानी दिनुपर्ने घरभाडा	४०,०००	-
Wallet कारोबार बापत भुक्तानि गर्न बाँकी	-	१४५,४००
भवन निर्माणको लागि भुक्तानी गर्न बाँकी	५९५,७६७	-
अन्य	४१,११३	२४,९६१
जम्मा	२,४८१,०५५	२,०६४,०३४

नव विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड
चपुर-४ रौतहट, नेपाल

२०७९ आषाढ ३२ को वासलात सँग सम्बन्धित अनुसुचिहरु

अनुसूची ७
बैंक/वित्तीय संस्थामा रहेको मौज्दात

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
राष्ट्रीय सहकारी बैंक लिं	१०,५८७,६२६	१९,७६६,८८५
नेपाल बचत तथा ऋण केन्द्रीय सकारी संघ लि.	१३,९६३,९७८	६,४३५,७९६
रौतहट बचत तथा ऋण सहकारी संघ लि.	६०९,७९६	५८५,७६७
नेपाल बैक लिमिटेड	१७७,७५०	२७,४३७
कुमारी बैंक लि.	६१०,५१६	५६८,०८४
एन सी सी बैंक लिमिटेड	१,१०६,१३०	४५६,२४६
ज्योति विकास बैंक लिं	१,४०९,०५४	१,६७८,०५३
जम्मा	२८,४६४,८५०	२९,५१८,२६९

अनुसूची ८
लगानी

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
शेयर लगानी		
राष्ट्रीय सहकारी बैंक लिं	१,०००,०००	१,०००,०००
नेपाल बचत तथा ऋण केन्द्रीय सकारी संघ लि.	२,५००,०००	१,०००,०००
रौतहट बचत तथा ऋण सहकारी संघ लि.	१०,०००	१०,०००
जिल्ला सहकारी संघ लि.	१,०००	१,०००
नुनथर सुचना तथा संचार सहकारी संस्था लि.	२५,०००	२५,०००
मुद्दती लगानी		
राष्ट्रीय सहकारी बैंक लिं	-	१०,०००,०००
नेपाल बचत तथा ऋण केन्द्रीय सकारी संघ लि.	१०,०००,०००	५,०००,०००
ज्योति विकास बैंक लिं	-	५,०००,०००
नियमित बचत		
नेपाल बचत तथा ऋण केन्द्रीय सकारी संघ लि.	९१,०६३	८१,२५३
रौतहट बचत तथा ऋण सहकारी संघ लि.	८२,८४५	६७,३७९
घटाऊने :नुनथर सुचना तथा संचार सहकारी संस्था लि. (नोक्सानी व्यवस्था	(२५,०००)	(२५,०००)
जम्मा	१३,६८४,९०९	२२,१५९,६३२

नव विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड
चपुर-४ रौतहट, नेपाल

२०७९ आषाढ ३२ को वासलात सँग सम्बन्धित अनुसुचिहरु

अनुसूची ९
ऋण लगानी

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
कृषी ऋण	२,७१६,३०५	७,५८७,३५९
घर जग्गा ऋण	९७,१४३,६००	७४,४८३,६२७
व्यवसायिक ऋण	११३,३९३,४३२	८६,१६०,३९६
शैक्षिक ऋण	२७३,७६४	२,३०६,१९६
आकस्मिक सुविधा ऋण	१५,०००	१०,०००
युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार ऋण	-	१,०१३,९६०
हायर पर्चेज ऋण	५२०,८८३	५११,०७५
स्वास्थ्य उपचार ऋण	९८,९४६	४६६,३२८
घरायसि खर्च ऋण	२६,१४७,०५०	६,११६,४३६
अन्य ऋण	११,८३९,६३७	१४,०६८
जम्मा	२५२,१४८,६१६	१७८,६६९,४४६

ऋर्ण लगानीको भाखा अनुसार बर्गिकरण

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
भाखा ननाघेका	२४०,०८२,१८३	१७०,५९९,५१७
३० दिन सम्म भाखा नाघेका	५१५,२५५	३,८७७,५५२
३१ दिन देखी १ वर्ष सम्म भाखा नाघेका	१०,३९२,५९१	६१७,१०९
१ वर्ष भन्दा बढी भाखा नाघेका	१,१५८,५८८	३,५७५,२६८
जम्मा	२५२,१४८,६१६	१७८,६६९,४४६

नव विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड
चपुर-४ रौतहट, नेपाल

आ. व. २०७८/२०७९ को वित्तिय विवरण सँग सम्बन्धित अनुसुचि

अनुसूची १०

स्थिर सम्पत्ति

विवरण	जम्मा लागत				जम्मा ह्रासकट्टी / परिशोधन				किताबि मुल्य	
	गत बर्ष सम्मको	यो बर्ष खरिद तथा निर्माण गरेको	यस वर्ष अपलेखन / निसर्ग	यस बर्ष अन्त्य सम्मको	गत बर्ष सम्मको	यो बर्ष कट्टी गरिएको	यस वर्ष अपलेखन	यस बर्ष अन्त्य सम्मको	यस बर्ष अन्त्य सम्मको	गत बर्ष सम्मको
जमिन	२,६५०,०००	-	-	२,६५०,०००	-	-	-	-	२,६५०,०००	२,६५०,०००
भवन तथा सङ्चना	-	७,९९३,३९४	-	७,९९३,३९४	-	१,०९५	-	१,०९५	७,९९२,२९९	-
भवन तथा सङ्चना–निर्माणाधिन	७४,९४८	-	(७४,९४८)	-	-	-	-	-	-	७४,९४८
विघुतिय सामाग्री तथा उपकरण	१,०३५,९९१	३०९,४००	(६१,१००)	१,२८४,२९१	५९३,७६४	१४५,४५८	(५२,१५६)	६८७,०६५	५९७,२२६	४४२,२२७
फर्निचर	९९५,१४०	४२,१००	-	१,०३७,२४०	५९६,०२०	१०१,१९६	-	६९७,२१५	३४०,०२५	३९९,१२०
अदृश्य सम्पत्ति	२८५,४४०	-	(४१,५००)	२४३,९४०	१५६,८५९	४८,७८८	(४१,५००)	१६४,१४७	७९,७९३	१२८,५८१
सवारि साधन	१८,५००	-	(६,०००)	१२,५००	१५,३३४	३५	(२,८६९)	१२,५००	(०)	३,१६६
जम्मा	५,०६०,०१९	८,३४४,८९४	(१८३,५४८)	१३,२२१,३६५	१,३६१,९७७	२९६,५७१	(९६,५२५)	१,५६२,०२३	११,६५९,३४२	३,६९८,०४२

ह्रासकट्टी/परिशोधनको लेखान्कन;

जगेडा कोषमा खर्च लेखिएको (अनुदानमा प्राप्त सम्पत्तिको लागि)	७,९५६
नाफा नोक्सान विवरणमा लेखान्कन गरिएको	२८८,६१५
जम्मा ह्रासकट्टी	२९६,५७१

नव विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड
चपुर-४ रौतहट, नेपाल

२०७९ आषाढ ३२ को वासलात सँग सम्बन्धित अनुसुचिहरु

अनुसूची ११
अन्य सम्पत्ति

विवरण		यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
मसलन्द मौजदात		१६,५३३	१४,२४०
खुद्रुके मौजदात		३४,३७०	१०१,६००
पाउनु पर्ने व्याज	१,०८७,७१०	-	७३८,४५६
घटाउने: व्याज मुल्तवी	(१,०८७,७१०)	-	(७३८,४५६)
रेमिट्यान्स हिसाब		३६१,२५९	३०५,२२२
टेलीफोन धरौटी		३,०००	३,०००
खर्चको अग्रीम भुक्तानी		५४,२२९	२१,५२२
भवन निर्माण पेश्की		५७९,२४७	-
अन्य पाउनुपर्ने हिसाब		२०,१३४	२८,२५७
जम्मा		१,०६८,७७३	४७३,८४१

नव विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

चपुर-४ रौतहट, नेपाल

मिति २०७८ श्रावण १ देखि २०७९ आषाढ ३२ सम्मको नाफा नोक्सान विवरण सँग सम्बन्धित अनुसुचिहरु

अनुसूची १२

ब्याज आम्दानी

विवरण	यस वर्षको रु.	गत वर्षको रु.
कर्जा सापटमा	३३,९६९,२२२	२३,३६३,०५५
स्वदेशी बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु को मुद्दती बचत लगानिमा	२,१९१,१७८	२,००१,६३६
जम्मा	३६,१६०,४००	२५,३६४,६९१

अनुसूची १३

ब्याज खर्च

विवरण	यस वर्षको रु.	गत वर्षको रु.
१. निक्षेप दायित्वमा		
आवधिक निक्षेप	१,७४८,३७५	१,९४४,२०९
बचत निक्षेप	१७,६६०,२७९	१२,९१८,७३५
२. अन्यमा		
बाह्य ऋण	३,१३८,८३६	१२८,६८४
कर्मचारी संचय कोष	-	३२,५७२
जम्मा	२२,५४७,४८९	१५,०२४,२००

अनुसूची १४

अन्य सञ्चालन आम्दानी

विवरण	यस वर्षको रु.	गत वर्षको रु.
खाता बन्द शुल्क	८५,३११	४१,९८५
ऋण व्यवस्थापन शुल्क	२,१४३,४१०	१,५२५,०९०
धितो मुल्याङ्कन शुल्क	६४,०००	१०४,३५०
रेमिट्यन्स कमिसन आम्दानी	४०,६८५	३७,९८५
मोबाईल बैंकिङ शुल्क	२४,०००	१४,२००
फारम तथा अन्य शुल्क	८१,६००	५८,०२५
कमीशन आम्दनी	१५,५००	-
बाह्य ऋणको व्याजमा प्राप्त छुट (Interest rebate)	-	१,८९६
लाभांश आम्दानी	२७७,३९३	१६४,८३३
विविध आम्दानी	७१,३७२	१९२,१०३
जम्मा	२,८०३,२७१	२,१४०,४६७

नव विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड
चपुर-४ रौतहट, नेपाल

मिति २०७८ श्रावण १ देखि २०७९ आषाढ ३२ सम्मको नाफा नोक्सान विवरण सँग सम्बन्धित अनुसुचिहरु

अनुसूची १५
कर्मचारी खर्च

विवरण	यस वर्षको रु.	गत वर्षको रु.
तलब र भत्ता	२,५५१,३९३	२,०४३,१३३
सञ्चयकोषमा थप	१५६,११७	१३६,९१४
पोशाक	५६,००५	३६,६७३
संचित विदा बापतको व्यवस्थामा थप	१००,१९६	१५४,२८२
कर्मचारी उपदान बापतको व्यवस्थामा थप	२८४,७८१	४५,२८९
ओभर टाईम खर्च	८०,४६९	१२,०१२
कर्मचारी भ्रमण खर्च	२५२,०००	२१०,०००
जम्मा	३,४८०,९६१	२,६३८,३०३

अनुसूची १६
अन्य सञ्चालन खर्च

विवरण	यस वर्षको रु.	गत वर्षको रु.
बिज्ञापन र छपाइ खर्च	११,५००	३४,१००
घरभाडा	४५५,५५८	४००,००७
विमा खर्च	२०,६०७	१९,४७३
मर्मत सम्बन्धी	२५,१२०	३०,३५०
बिजुली तथा पानी	३५,९२५	३४,६२०
टेलीफोन तथा इन्टरनेट	३९,०२८	३९,८९३
क्यालेन्डर छपाई	७५,००४	४३,५१०
ईन्धन तथा यातायात	८८,३२६	३९,७६१
अतिथी सत्कार	५४,८३१	३५,०१०
साधारण सभा खर्च	४४८,५९२	१४१,४५३
जलपान खर्च	-	९८,१२०
जेष्ठ नागरिक क्रियाकलाप खर्च	१५,३६०	१३,४४०
कार्यालय सफाई खर्च	६,०४०	१८,६२६
खुत्रुके वितरण खर्च	९०,६९०	५०,११०
सदस्यता शूल्क	११,३६०	९,६००
ह्रासकट्टी खर्च	२८८,६१५	२९७,९१५
तालिम खर्च	५४,०४०	२०४,११९
लेखापरीक्षण शुल्क	८४,७५०	८४,७५०
एक्सेस/प्रोवेशन खर्च	४५,०००	६२,०००
बैठक भत्ता	१७२,०००	१५८,३००
बैठक खर्च	५२,८५६	५६,७८०
सफ्टवेयर वार्षिक खर्च	४४,५९८	७६,८४०
सामाजिक कार्य खर्च	-	६,०००
मोबाईल बैंकिङ खर्च	७,५५३	१०,०००
कार्यालय सामान खर्च	१,५४०	२,०३०
धितो मुल्याङकन खर्च	४१,४००	२८,२००
मसलन्द खर्च	१५०,४६१	१३१,०९८
विविध खर्च	५१४,१०४	११५,९९८
Interest rebate खर्च	१४५,४८५	३,७९३
सदस्य राहत वितरण खर्च	१०,१५५	४,७६०
जम्मा	२,९९०,४९९	२,२५०,७३५

नव विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड
चपुर-४ रौतहट, नेपाल

मिति २०७८ श्रावण १ देखि २०७९ आषाढ ३२ सम्मको नाफा नोक्सान विवरण सँग सम्बन्धित अनुसुचिहरु

अनुसूची १७
सम्भावित् नोक्सानी व्यवस्थामा थप

विवरण	यस वर्षको रु.	गत वर्षको रु.
ऋण नोक्सानी कोष - भाखा ननाघेका ऋण	६६१,२०४	२५९,८४२
ऋण नोक्सानी कोष - १ वर्ष सम्म भाखा नाघेका ऋण	३,४२१,४१८	-
ऋण नोक्सानी कोष - १ वर्ष भन्दा बढी भाखा नाघेका ऋण	-	२,५५२,५२२
लगानि नोक्सानी व्यवस्थामा थप	-	२५,०००
जम्मा	४,०८२,६२२	२,८३७,३६४

अनुसूची १८
गैर सञ्चालन आम्दानी/(खर्च)

विवरण	यस वर्षको रु.	गत वर्षको रु.
सम्पति अपलेखन खर्च	(१,५७५)	-
सम्पति निसर्ग बाट लाभ	-	-
जम्मा	(१,५७५)	-

अनुसूची १९
सम्भावित नोक्सानी व्यवस्थाबाट फिर्ता

विवरण	यस वर्षको रु.	गत वर्षको रु.
ऋण नोक्सानी कोष - भाखा ननाघेका ऋण	-	-
ऋण नोक्सानी कोष - १ वर्ष सम्म भाखा नाघेका ऋण	-	-
ऋण नोक्सानी कोष - १ वर्ष भन्दा बढी भाखा नाघेका ऋण	२,४१६,६८०	१,५०७,०१३
जम्मा	२,४१६,६८०	१,५०७,०१३

नव विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

चन्द्रपुर-०४, रौतहट

आ. व. २०७८/७९ को वित्तिय विवरणसँग सम्बन्धित अनुसुचि

अनुसूची २०: लेखा सम्बन्धि नीति तथा टिप्पणीहरु

२०.१ सामान्य जानकारी

चन्द्रपुर-०४, रौतहटमा अवस्थित श्री नव विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. ("संस्था") को स्थापना वि. स. २०६५ साल मङ्शिर १० गतेका दिन सहकारी विभागमा दर्ता गरी भएको हो (दर्ता न. ७५५) । हाल संस्थाले चन्द्रपुर नगरपालिकालाई आफ्नो कार्यक्षेत्र बनाई बचत तथा ऋणको कारोबार गर्दै आएको छ । वित्तिय विवरण तयार पार्दा सम्म संस्था को सदस्य सन्ख्या २८७२ रहेको छ। संस्थाले आन्तरिक राजस्व विभाग बाट स्थाई लेखा नम्बर (३०३५५५३१५) लिइ आफ्नो आर्थिक कारोबार गर्दै आएको छ ।

२०.२ वित्तिय विवरण तयारीको आधार

वित्तिय विवरणहरु नेपाल लेखामान, सामान्य रुपमा स्वीकार्य तथा प्रचलनमा रहेका लेखा पद्वती, प्रचलीत मान्यताको आधारमा रही तयार गरिएका छन् । अन्यथा उल्लेख गरिएको बाहेक प्रोदभावी आधारमा वित्तिय विवरणहरु तयार पारिएको छ ।

अन्यथा उल्लेख गरिएको बाहेक सहकारी ऐन २०७४, सहकारी नियमावली २०७५, सहकारी संघ संस्था दर्ता, संचालन, लेखा परिक्षण, अनुगमन तथा नियमन सम्बन्धी मापदण्ड २०६८, सहकारी लेखा तथा लेखा परिक्षणका सर्वमान्य सिद्वान्हरुको अधिनमा रही यी वित्तिय विवरण तयार गरिएका छन ।

वित्तीय विवरणहरू निकटतम रुपैयामा परिणत गरी नेपाली रुपैयामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

२०.३ लेखा सम्वन्धी महत्वपुर्ण नीतिहरू

वित्तीय विवरणहरू तयार गर्दा अवलम्वन गरिएका लेखा नीतिहरू तल उल्लेख गरिएको छ । अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक यी नीतिहरू लेखा विवरण प्रस्तुत गर्न नियमित (Consistent) रुपमा लागु गरिएको छ ।

१ ऋण लगानी तथा ऋण नोक्सानी व्यवस्था

संस्थाले व्यवसाय, कृषी, उद्योग, हायरपर्चेज, घर जग्गा खरिद, शैक्षीक, वैदेशीक रोजगार आदी शिर्षकमा ऋण लगानी गरेको छ ।

ऋण नोक्सानी व्यवस्था गर्दा संस्थाले यस आ.ब. २०७८/७९ को अन्त्यमा जम्मा असूल हुन बाँकी ऋणलाई भाका नाघेको आधारमा असल, शंकास्पद तथा खराब गरी तीन वर्गमा वर्गिकरण गरीक्रमशः १ प्रतिशत, ३५ प्रतिशत र १०० प्रतिशतको दरले तल उल्लेख भए बमोजिम ऋण नोक्सानी व्यवस्था कायम गरेको छ :

क्र. स	बिबरण (२०७९ आषाढ मसान्तको ऋण वर्गिकरण)	अबस्था	प्रतिशत	लगानीमा रहेको ऋण (२०७९ आषाढ मसान्तमा)	ऋण नोक्सानी व्यवस्था
१	भाखा ननाघेका तथा ३० दिन सम्म भाखा नाघेका ऋण	असल	१	२४०,५९७,४३७.१९	२,४०५,९७४.३७
२	३१ दखि ३६५ दिन भाखा नाघेका ऋण	कमसल	३५	१०,३९२,५९०.६०	३,६३७,४०६.७१
३	१ बर्ष भन्दा बढि भाखा नाघेको ऋण	खराब	१००	१,१५८,५८८.१०	१,१५८,५८८.१०
	जम्मा			२५२,१४८,६१५.८९	७,२०१,९६९.१८

संस्थाले वित्तिय विवरणमा माथि उल्लेख भए बमोजिम ऋण नोक्सानी व्यवस्था गरेको भएता पनि नेपाल सरकार, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय, सहकारी विभागको मिति ०६८/०१/०१ को मापदण्डमा उल्लेखित व्यवस्था अनुसार ऋण नोक्सानी व्यवस्था तल उल्लेख भए बमोजिम हुन आउछ :

क्र. स	बिबरण (२०७९ आषाढ मसान्त को ऋण वर्गिकरण)	अबस्था	प्रतिशत	लगानीमा रहेको ऋण (२०७९ आषाढ मसान्तमा)	ऋण नोक्सानी व्यवस्था
१	भाखा ननाघेका	असल	१	२४०,०८२,१८२.५५	२,४००,८२१.८३
२	१ दखि ३६५ दिन भाखा नाघेका ऋण	कमसल	३५	१०,९०७,८४५.२४	३,८१७,७४५.८३
३	१ बर्ष भन्दा बढि भाखा नाघेको ऋण	खराब	१००	१,१५८,५८८.१०	१,१५८,५८८.१०
	जम्मा			२५२,१४८,६१५.८९	७,३७७,१५५.७६

२ कर्मचारी ऋण

संस्थाका कर्मचारीहरुलाई नितिगत व्यवस्था गरी ऋण प्रदान गरिने व्यवस्था नभएकोले त्यस्तो प्रकारको ऋण लगानी भएको पाइएन तर कर्मचारीलाई समान्य सदस्य सरह ऋण सुविधा उपलब्ध गराउने गरेको पाइयो ।

३ ऋण अपलेखन

संस्थाले देहायमा उल्लेखित एक वा सो भन्दा बढी अवस्थाहरु विद्यमान भएमा ऋण अपलेखन गर्ने गरेको छ ।

क. कुनै पनि सदस्यले लिएको ऋण १ वर्ष भन्दा वढि समय भाखा नाघी थप १ बर्ष अवधि सम्म पनि संस्थाले हरप्रयत्न धितो लिलाम, धन जमानी कट्टा आदि. गर्दा पनि ऋण असुल हुन नसकेमा ।

ख. सदस्यको मृत्यु भै सकेको अवस्था र संस्थालाई निज ऋणीको जाय जेथा, जमानी वस्ने, तथा उसका नजिकका नातेदारबाट ऋण उठ्छ भन्ने पर्याप्त आधार नभएको अवस्था ।

ग. धेरै अवधि भाखा नाघेका कारण ऋण फांट द्वारा ऋण संकलन नहुने निर्धारण गरिएमा ।

घ. ऋणको भाखा २४ महिना भन्दा बढि समय नाघी ऋणी हराईरहेको र संस्थाले ९० दिन देखी ऋणी सँग सम्पर्क राख्न असमर्थ रहेकोमा ।

ङ. ऋणीले उपलब्ध गराएको बैक/चेकबाट रकम प्राप्त/साट्ने अवस्था नभई ऋण असुल गर्न नसकेको अवस्थामा ।

च. ऋणीको संस्थामा रहेको कुनै पनि बचत तथा निक्षेपका खाताबाट रकम सार्न नसकेमा ।

छ. ऋणीले जाल सांजी जमानीको किर्ते हस्ताक्षर, नक्कली लालपुर्जा आदि. गरी ऋण लिएको र ऋण उठ्ने कुनै पनि सम्भावना नरहेमा ।

ज. धितो विक्रीवाट पनि ऋण पुरा चुक्ता नहुने अवस्था भई संस्थाले घाटा व्यहोर्नु पर्ने अवस्था तथा सदस्यबाट भविश्यमा बांकी ऋण चुक्ता गर्ने अवस्था नरहेमा ।

झ. संस्थाको ऋण नीतिको अधिनमा रहि साधारण सभाले ऋण मिनाह गर्ने निर्णय गरेमा ।

४ लगानी

अनुसुची ८ मा उल्लेख भए बमोजिम लगानीहरु सहकारी सिद्वान्त र मुल्य मान्यता अनुरुप परल मुल्यमा लेखाङ्कन गरिएको छ ।

लगानीको हकमा नोक्सानीको अनुमान र त्यसका लागि कोषको व्यवस्था गरिएको छैन ।

५ स्थिर सम्पत्ती, ह्रास कट्टी तथा अपलेखन

स्थिर सम्पत्तीहरु परल मोलम लेखाङ्कन गरी असाधारण क्षती तथा कुल ह्रास कट्टी घटाई देखाइएको छ । १ वर्ष भन्दा कम आयु भएका बस्तुहरु खरिद भएको वर्षमै खर्च जनाइएको छ । १ वर्ष भन्दा बढी आयु भएका प्रति इकाइ मुल्य रु २,००० भन्दा कम लागत भएका बस्तुहरुलाई भने सोही वर्ष खर्च जनाइएको छ । अपलेखन गरिएको उक्त रकमलाई नाफा नोक्सान हिसाबमा देखाइएको छ ।

जग्गालाई लागत मुल्यमा देखाइएको छ ।

ह्रास कट्टीको सर्न्दभमा अदृश्य सम्पत्ति बाहेकका स्थिर सम्पत्तिलाई संस्थाको आर्थिक निति अनुसार घट्दो प्रणालीमा ह्रास कट्टी गरि नाफा नोक्सान हिसाबमा (अनुदानमा प्राप्त सम्पत्तिको बाहेक) खर्च लेख्ने गरिएको छ । अनुदानमा प्राप्त स्थिर सम्पत्तिको ह्रास कट्टी जगेडा कोषमा खर्च लेखिएको छ । अदृश्य सम्पत्तिको ह्रास कट्टी सम्पत्तिको आयु अनुमान गरी Straight Line method मा गरिएको छ ।

ह्रास कट्टीका दरहरु देहाय बमोजिम प्रयोग गरिएका छन :

क्र. स	विवरण	वार्षिक ह्रास कट्टी दर (प्रतिशत)
१	विधुतिय सामाग्री तथा उपकरण	२५
२	फर्निचर	२५
३	सवारि साधन	२०

६ पर्ल्स अनुगमन प्राणालीको अबलम्बन

संस्थाको लेखा PEARLS (Protection, Effective, Financial Structures, Assets Quality, Rates Of Return And Cost, Liquidity and Sign Of growth) अनुगमन प्राणाली लागू गर्न सहज हुने गरि राखीएको छ । पर्ल्स विश्लेषणका विगत दुई वर्षका महत्वपूर्ण सुचक र अवस्थाहरुलाई अनुसुचिमा देखाइएको छ ।

७ स्थगन कर सम्पत्ति

स्थगन कर सम्पत्ति/(दायित्व) को गणना देहाय बमोजिम रहेको छ :

विवरण	किताबी मुल्य रु	कर आधार रु	फरक रु	करको दर	रकम रु
स्थिर सम्पत्ति	११,६५९,३४१।६८	११,३२२,६३३।३८	(३३६,७०८।३१)	५%	(१६,८३५।४२)
कर्मचारी सन्चित बिदा बापत को व्यवस्था	३११,८९७।१७		३११,८९७।१७	५%	१५,५९४।८६
कर्मचारी उपदान बापत को व्यवस्था	४६२,८७६		४६२,८७६	५%	२३,१४३।८०
२०७९ आषाढ मसान्तको स्थगन कर सम्पत्ति/(दायित्व)					**२१,९०३।२४**
घटाउने: २०७८ श्रावन १ को स्थगन कर सम्पत्ति/(दायित्व)					२,२५६।९६
यस वर्षको स्थगन कर (आम्दानी)/खर्च					**(१९,६४६।२८)**

८ करयोग्य आय र मुनाफा रकम को मिलान

नाफा नोक्सान विवरण अनुसारको नियमित कारोबारबाट भएको मुनाफा र आयकर ऐन २०५८ अनुसार गणना हुने कर योग्य आयको मिलान तथा यस वर्षको कर व्यवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ :

विवरण	रकम रु
खुद नाफा/(नोक्सान)	**८,२७७,२०४।७५**
ह्रासकट्टी खर्च	२८८,६१५.४७
कर्मचारी सन्चित बिदा बापतको व्यवस्थामा थप	१००,१९६.३७
कर्मचारी उपदान बापतको व्यवस्थामा थप	२८४,७८०.५०
लाभान्श आम्दानी	(२७७,३९२.५५)
आयकर ऐन २०५८ कट्टी गर्न पाउने ह्रासकट्टी खर्च	(५१९,४६३.७७)
सम्पति अपलेखन खर्च	१,५७५.२०
सन्चित बिदा बापतको भुक्तानी	(२२,९६३.००)

करयोग्य आय	**८,१३२,५५२९७**
कर को दर	५%
यस वर्षको कर व्यवस्था	**४०६,६२८**

९ अन्य

नव विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि..को कारोवारहरु लेखाका सर्वमान्य सिद्वान्त तथा सहकारी ऐन २०७४ को नीति निर्देशन अनुसार तयार पारिएका छन् ।

ब्याज दिनुपर्ने विभिन्न निक्षेप खाताहरुमा ब्याज दिँदा र विभिन्न ऋणमा ब्याज लिदाँ ३६५ दिनलाई एक वर्षको आधार मानी गणना गरिएको छ ।

बचत, आवधिक बचत र ऋणको ब्याजको न्यूनतम तथा अधिकतम दरको अन्तर ३ प्रतिशत भन्दा बढी नरहेको पाईयो । २०७९ आषाढ मसान्तमा रहेको जम्मा निक्षेप तथा ऋण र उक्त मितिमा समाप्त आर्थिक बर्षको ऋणबाट आम्दानी ब्याज तथा निक्षेपमा भएको खर्च ब्याजको औसत ब्याज दर गणना गर्दा, आम्दानी ब्याज र खर्च ब्याजदरको सालाखाला अन्तर ४.५ प्रतिशत रहेको छ ।

२०७९ आषाढ मसान्तमा, संस्थामा १८.३० प्रतिशत तरलता कायम रहेको छ ।

लेखा विवरणहरु सहकारी ऐनले तोकेको ढाँचामा पेश गरिएका छन् । सोको निमित्त गतबर्ष सम्मका रकमहरु आवश्यकता अनुसार पुन वर्गीकरण गरिएका छन् तथा गत बर्षको अंकहरुलाइ प्रस्तुत वर्षको अंकसंग तुलनाहुने गरी आवश्यकता अनुसार पुर्नगठन वर्गीकरण गरिएको छ ।

या आ. व. मा कुनै पनि ऋण अपलेखन गरिएको छैन ।

संलग्न बित्तिय विवरणहरु निकटतम रुपैंयामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

गत बर्षको रकमहरु आवश्यकता अनुसार पुनः सामुहिकिकरण तथा पुनः वर्गिकरण गरिएको छ ।

१० कर्मचारी सुविधाहरु

कर्मचारी संचयकोषमा सहकारीले योगदान गरेको रकमलाई खर्चमा देखाई अवकाश कोषमा जम्मा गर्ने व्यवस्था छ ।

शोध भर्ना लिन सकिने संचित बिदाको रकमलाई सहकरीको मानव संसाधन निति अनुसार पाकेको आधारमा लेखाङ्कन गरिएको छ । २०७९ आषाढ मसान्तमा सन्चित बिदा बापतको दायित्व रकम रु ३११,८९७ रहेको छ ।

सहकारीको मानव संसाधन निति अनुसार कर्मचारीहरुको संस्थामा काम गरेको निश्चित अवधि पछि मात्र उपदान दायीत्व सिर्जना हुने प्रावधान रहेको छ । २०७९ आषाढ मसान्तमा उपदान बापतको दायित्व रकम रु ४६२,८७६ रहेको छ ।

११ आयकर

आयकरको हिसाब आयकर ऐन २०५८ ,नियमावली र आर्थिक अध्यादेश २०७८ सम्मको सन्सोधित व्यवस्थाको आधारमा गरिएको छ ।

भविश्यमा आयकर कानुन अनुसार प्राप्त हुन सक्ने लाभलाई स्थगन कर सम्पत्ति मा लेखान्कन गरिएको छ ।

२०.४ लेखा सम्वन्धी महत्वपुर्ण टिप्पणीहरु

१ शेयर पुंजी तथा सदस्य संख्या

विभिन्न वर्षहरुमा संस्थाको शेयर पुंजी तथा सदस्य संख्याहरुमा निम्नलिखित टिप्पणीहरु भएका छन् ।

आ.व.	विवरण			
२०७८/०७९	शेयर पुंजी			
	सुरु	थप	घट	जम्मा
	१९,८७२,५००	५,८८२,२००	३८२,८००	२५,३११,९००
	सदस्य संख्या			
	सुरु	थप	घट	जम्मा
	२,२७२ जना	६५६ जना	५६ जना	२८७२ जना
२०७७/०७८	शेयर पुंजी			
	सुरु	थप	घट	जम्मा
	१८,२०९,८००	२,४४,९००	७८२,२००	१९,८७२,५००
	सदस्य संख्या			
	सुरु	थप	घट	जम्मा
	१,९२० जना	४०७ जना	५५ जना	२,२७२ जना

२. जगेडा कोष

सहकारी विभागद्वारा जारी गरिएको सहकारी ऐन २०७४ को दफा २७ र संस्थाको विनियम बमोजिम नाफा नोक्सान बाडफाड हिसाबबाट विनियोजन गरी जगेडामा रकमान्तर गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । चालु आ.व. मा खुद नाफाको २५ प्रतिशतले हुन आउने रकम रु.१,९६९,४६५ जगेडा काषमा रकमान्तर गरिएको छ । नयाँ सदस्यहरु बाट सन्कलन

भएको रकम रु.५७,२४७, अनुदानमा प्राप्त सम्पत्तिको रकम रु.७९,५०० तथा सहकारी मापदण्ड बमोजिम अन्य कोषमा खर्च नभई बाकी रहेको रकम रु.९,६४,८८० पनि जगेडा कोषमा रकमान्तर गरिएको छ । सदस्यबाट सन्कलन रकमको कर खर्च रु २,८२० तथा अनुदानमा प्राप्त सम्पत्तिको लागि ह्रासकट्टी रकम रु ७,९५६ खर्च लेखिएको छ । नियमित आयको कुनै पनि रकम प्रत्यक्ष रुपमा जगेडा कोषमा लगिएको छैन ।

३. अन्य कोषहरु

क. बचत बाडफाडबाट सिर्जित कोषहरु :

संस्थाको खुद बचतबाट सहकारी ऐन २०७४ बमोजिमको रकम जगेडा कोषमा जम्मा गरेपछि बाकी रहन आएको रकम मध्येबाट १०० प्रतिशत मानी २५ प्रतिशत रकम संरक्षित पूँजी कोष र ०.५ प्रतिशत रकम सहकारी प्रर्वधन कोष जम्मा गरेपछि बाकी रहन आएको रकम मध्येबाट पुन १०० प्रतिशत मानी तोकिएबमोजिमका कोषहरुमा बाडफाड खडा गरिएको छ ।

अन्य कोषहरु	बाडफाड प्रतिशत
शेयर लाभांश कोष	७५
सहकारी शिक्षा कोष	५
कर्मचारी बोनस कोष	५
स्थीरीकरण कोष	५
घाटा पूर्ति कोष	५
सामुदायिक विकास कोष	५

ख. ऐच्छिक कोषहरु :

सहकारी मापदण्ड, संस्थाको विनियम र नीति अनुसार ऋण जोखिम कोषमा यस वर्ष रु ४,०८२,६२२ थप तथा रु २,४१६,६८० फिर्ता गरी आ. व. अन्त्य मा रु ७,२०१,९६९ रकम कायम गरिएको छ । देहाय बमोजिमका ऐच्छिक कोषहरुको व्यवस्था गरिएको छ ।

विवरण	रकम रु.
सदस्य राहतकोष	१,२०५,०७६

४ संलग्न पक्षवीच कारोबारहरुको विवरण

संस्थाको संचालकहरु, लेखा सुपरिवेक्षण समिति, उपसमितिहरु, व्यवस्थापक र अन्य कर्मचारीहरुको आर्थिक संलग्नता रहेको व्यवसाय र संस्थासँग चालु आ.व. २०७८/०७९ मा भएको आर्थिक कारोवार देखीएन ।

५ वासलात मिति पछिका घटनाहरु

वासलात मिति पछिका घटनाहरु त्यस्ता अनुकुल तथा प्रतिकुल घटनाहरु हुन् । जुन वासलात मिति देखी वित्तीय विवरण जारी गर्नको लागी अनुमोदन गरिएको मितिका विच घटीत हुन्छन् । यस परिप्रेक्षयमा, वासलात मिति पश्चात घटीत सबै सारभुत तथा महत्वपूर्ण घटनाहरुलाई ध्यान दिइएको छ र यसलाई टिप्पणीमा उपयुक्त रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

४	अदृश्य सम्पत्ति	२५

स्थिर सम्पत्ती अपलेखन गर्दा सृजना हुने नाफा वा नोक्सानलाई नाफा नोक्सान हिसाब विवरणमा लेखाङ्कन गरिएको छ।

६ ब्याज तथा ऋण असुली

ऋणको असुली गर्दा हर्जना, ब्याज र साँवाको क्रममा असुली गर्ने गरिएको छ।

७ अग्रीम भुक्तानी

भविष्यमा प्राप्त गर्न सकिने सेवाको व्यवस्थाको लागी अग्रीम रुपमा भुक्तानी गरिएको रकम नै अग्रीम भुक्तानी हुन् । अग्रीम भुक्तानीलाई भुक्तानी गरेको मितिमा नै पूर्ण मुल्यमा सम्पत्तीको रुपमा लेखाङ्कन गरिन्छ । सेवा प्राप्त गरेपछि वा सेवाको समयावधि समाप्त भएपछि अग्रीम भुक्तानीको रकम अपलेखन गरिन्छ।

८ व्यवस्थाहरु

व्यवस्थाहरु अनिश्चीत समय तथा अनिश्चीत रकमका दायीत्वहरु हुन । यसलाई दायीत्वको रुपमा त्यत्तीबेला लेखाङ्कन गरिन्छ जब संस्थाको विगतका घट्नाक्रमबाट दायीत्व (कानुनी वा संरचनात्मक) अवस्था उत्पन्न हुन्छ र ति दायीत्वको निसर्गका बखत आर्थिक लाभ हुने स्रोत बाहीरीने संभावना रहेको हुन्छ । र त्यस्ता दायीत्वलाई विश्वसनीय तवरबाट गणना गर्न सकिने अवस्था रहन्छ।

अनिश्चीत समय तथा अनिश्चीत रकमका दायीत्वहरु जस्तै लेखापरिक्षण शुल्क, आय कर खर्च आदी जस्ता खर्चहरुको व्यवस्था गर्ने गरिएको छ।

९ ब्याज तथ अन्य आम्दानी तथा खर्च

सहकारी मापदण्ड २०६८ बमोजीम सहकारीले गरेका ऋण लगानीमा प्राप्त हुने ब्याजलाई नगद प्राप्तीको आधारमा आम्दानी जनाइएको छ । नगद प्राप्त हुन बाँकी रहेको ब्याजलाई पुँजीकरण गरिएको छैन । त्यस्तै बैंक मौज्दातबाट प्राप्त ब्याजलाई आम्दानीको रुपमा लिइएको छ।

अन्य संचालन आम्दानीलाई पनि पाकेको आधारमा लेखाङ्कन गरिएको छ । अन्य संचालन आम्दानीमा प्रवेश, व्यवस्थापन, निवेदन, खाता संचालन, खाता बन्दी र कमिशन आदी रहेका छन्।

शेयरमा गरिएको लगानिमा भएको लाभाँशलाई प्राप्तीको अधिकार स्थापीत भएको आधारमा लेखाङ्कन गरिएको छ । संस्थाले प्राप्त गरेको नगद लाभांशलाई स्रोतमा करकट्टी पुर्व लेखाङ्कन गरिएको छ।

बचत/निक्षेप दायीत्व तथा सापटीमा तिर्नु पर्ने ब्याजलाई पाकेको आधारमा लेखाङ्कन गरिन्छ । संस्थाले बचत अर्न्तगत दैनीक, मासीक, अनिवार्य, मुद्बती कर्मचारी, लखपति बचत, नारी बचत, बाल बचत आदी स्वीकार गरेको छ । बचत निति अनुरुप स्वीकार गरिने यस्ता बचतहरुमा निश्चीत अवधि तोकी ब्याज दिइने गरिएको छ । प्राप्त भएको मितिमा पुरा मुल्य लेखाङ्कन गरिने अवधि सकिएपछि माग्न आएको बखत तत्काल भुक्तानी दिइने र फछ्र्योट गर्ने गरिन्छ।

संस्थाले खरिद गरेको उपभोग्य किसिमका सामाग्रीहरुलाई किनेको बखतमा नै खर्च जनाइएको छ।